

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 386/2015-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Lawyer Partners, a. s., Prievozská 37, Bratislava, zastúpenej advokátkou Mgr. Ľubicou Pavelkovou Chabadovou, Advokátska kancelária Chabadová, s. r. o., Pri starej prachárni 13, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Veľký Krtíš v konaniach vedených pod sp. zn. 1 Ro 97/2013, sp. zn. 9 Ro 167/2013, sp. zn. 9 Ro 165/2013 a sp. zn. 9 Ro 218/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Lawyer Partners, a. s., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. apríla 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Lawyer Partners, a. s., Prievozská 37, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Veľký Krtíš (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 1 Ro 97/2013, sp. zn. 9 Ro 167/2013, sp. zn. 9 Ro 165/2013 a sp. zn. 9 Ro 218/2013 (spolu ďalej len „napadnuté konania okresného súdu“).

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

«Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu doručil Okresnému súdu Veľký Krtíš dňa 31.3.2006 a 24.7.2006 žaloby na vydanie platobných rozkazov vrátane príloh, pričom v zmysle § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku... uvedené podanie sťažovateľ urobil elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona (t. j. zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Spolu so žalobami na vydanie platobných rozkazov vrátane príloh sťažovateľ na Okresný súd Veľký Krtíš zároveň doručil „Sprievodný list k návrhu“, v ktorom informoval Okresný súd Veľký Krtíš o svojom podaní na DVD – nosičoch. Na uvedené podanie reagoval Okresný súd Veľký Krtíš listom, ktorým sťažovateľovi oznamuje, že mu vracia „DVD nosič obsahujúci elektronické dokumenty podpísané zaručeným elektronickým podpisom, keďže súdy Slovenskej republiky, teda aj Okresný súd vo Veľkom Krtíši nemá k dispozícii elektronickú podateľňu, a teda nie sú splnené podmienky osobitného zákona na prijímanie podania

elektronickou formou, prostredníctvom zaručeného elektronického podpisu podľa osobitných predpisov“. Na tento list reagoval sťažovateľ listom, v ktorom uvádza, že „Sprievodný list k návrhu“ nie je samozrejme podaním podľa § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Ako už zo samotného názvu (a aj obsahu) tohto listu nepochybne vyplýva, ide len o sprievodný list k návrhu, pričom návrhy na začatie konania (t. j. žaloby na vydanie platobných rozkazov) sú zaznamenané v elektronickej podobe na DVD nosiči. Sťažovateľ už v sprievodnom liste k návrhu zároveň uviedol (čo bolo a je samozrejme možné zistiť aj po otvorení súborov zaznamenaných na príslušnom DVD nosiči), že predmetné podanie urobené elektronickými prostriedkami (t. j. na DVD nosiči) je podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona a opatrené časovou pečiatkou podľa osobitného zákona. Sťažovateľ v ďalšom konštatoval, že podanie bolo urobené v súlade s ust. § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a zároveň bolo riadne doručené (31. 03. 2006, 24. 7. 2006), preto v zmysle § 82 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku uvedený deň považuje sťažovateľ za deň začatia konania, pretože toto je deň, kedy došiel Okresnému súdu Veľký Krtíš návrh na jeho začatie... Sťažovateľ informoval Okresný súd Veľký Krtíš, že považuje za nevyhnutné poukázať na zásadu hospodárnosti občianskeho súdneho konania a tú skutočnosť, že urobiť podanie elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona je možné od 01. 05. 2002 (t. j. 4 roky!!!) a nie je vinou sťažovateľa, že Okresný súd Veľký Krtíš nemá vytvorené podmienky na prijímanie takých podaní. Sťažovateľ ďalej zdôraznil, že Občiansky súdny poriadok považuje všetky spôsoby podania za rovnocenné a zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, že by písomné podanie malo byť pred ostatnými spôsobmi uprednostňované, resp. zvýhodňované... Sťažovateľ teda dodržal zákonom ustanovený postup a urobil podanie v súlade so zákonom, a to elektronickými prostriedkami podpísanými zaručeným elektronickým podpisom, pričom splnil všetky naňho kladené požiadavky, ktoré súvisia so zaručeným elektronickým podpisom, a napriek tomu jeho podanie nebolo súdom prijaté. Týmto postupom bolo porušené sťažovateľovo právo na súdnu a inú právnu ochranu garantované Ústavou Slovenskej republiky v čl. 46 ods. 1... Sťažovateľ podal na Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosť, kde žiadal Ústavný súd Slovenskej republiky, aby svojím nálezom konštatoval porušenie ústavného práva sťažovateľa.»

Ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 148/08 z 24. júna 2008 (ďalej len „nálež ústavného súdu z 24. júna 2008“) vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neprijatím jej podania z 24. júla 2006 urobeného elektronickou formou a podpísaného zaručeným elektronickým podpisom. Okresnému súdu prikázal konať vo veci podania sťažovateľky z 24. júla 2006 urobeného elektronickou formou a podpísaného zaručeným elektronickým podpisom podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Ústavný súd v relevantnej časti odôvodnenia nálezu z 24. júna 2008 uviedol: „Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bolo v záujme účinnej ochrany jej práv, aby sa v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. d) zákona o ústavnom súde obnovil stav pred porušením označených práv sťažovateľky. Preto ústavný súd vydal okresnému súdu príkaz, aby vo veci jej podania z 24. júla 2006 opätovne konal podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (bod 2 výroku nálezu).

V súlade s týmto príkazom bude povinnosťou okresného súdu opätovne sa zaoberať podaním sťažovateľky z 24. júla 2006 ako návrhom na začatie konania, ktorý bol urobený zákonom ustanovenou formou, a postupovať vo vzťahu k nemu podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, pričom právne účinky tohto podania zostanú zachované s účinnosťou ku dňu jeho podania. Na tomto zásadnom závere nemôže nič zmeniť prípadná okolnosť, že z technických príčin okresný súd nebude môcť podanie sťažovateľky zaevidovať spätne ku dňu jeho doručenia. I tak bude povinnosťou okresného súdu vychádzať z toho, že podanie bolo doručené s účinkami pôvodného doručenia.“

Sťažovateľka v odôvodnení sťažnosti ďalej uviedla:

«Sťažovateľ Okresnému súdu Veľký Krtíš doručil opätovne podania, o ktorých Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol vyššie citovaným Nálezom. V súlade s vysloveným názorom tohto súdu mal a má sťažovateľ za to, že účinky podania zostali zachované s účinnosťou ku dňu jeho podania, t. j. s účinnosťou ku dňu 24. 7. 2006...

Okresný súd Veľký Krtíš sa nestotožnil s tvrdením sťažovateľa, že ide o „znovudoručenie“ návrhov na vydanie platobných rozkazov podaných na tento súd dňa 31. 3. 2006 a 24. 7. 2006... Preto vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku a zároveň sťažovateľa poučil, že v prípade jeho nezaplatenia konanie zastaví. Konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil. Sťažovateľ sa vo veci odvolal.»

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) svojimi uzneseniami potvrdil zastavenie napadnutých konaní okresného súdu s odôvodnením, že sťažovateľka žiadnym spôsobom hodnoverne nepreukázala svoje tvrdenie o totožnosti návrhov na začatie konania z 31. marca 2006 a z 24. júla 2006 s návrhmi doručenými okresnému súdu v roku 2013.

Ústavný súd z príloh sťažnosti zistil, že sťažovateľka sa domáhala ochrany svojich práv i podaním dovolaní proti uzneseniam krajského súdu, ktoré však dovolací súd odmietol z dôvodu ich neprípustnosti.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo spoločnosti Lawyer Partners a. s... domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s právom na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Veľký Krtíš porušené bolo.

2. Okresnému súdu Veľký Krtíš prikazuje, aby na základe týchto podaní pokračoval v konaniach (príloha menný zoznam konaní tejto sťažnosti).

3. Spoločnosti Lawyer Partners a. s... priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 1.600,- Eur (slovom: tisícšesto eur /400,-Eur za každé jednotlivé porušenie ústavného práva/), ktoré je Okresný súd Veľký Krtíš povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu...

4. Okresný súd Veľký Krtíš je povinný uhradiť spoločnosti Lawyer Partners a. s... trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu, na účet jej právneho zástupcu...“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných

súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach spočívajúcim v zastavení napadnutých konaní pre nezaplatenie súdneho poplatku.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka využila svoje právo podať proti namietanému postupu okresného súdu v napadnutých konaniach odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Z príloh sťažnosti vyplýva, že krajský súd to vo všetkých napadnutých konaniach aj urobil a na základe sťažovateľkou podaných odvolaní uznesenia okresného súdu o zastavení konania ako vecne správne potvrdil. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaniach sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2015